

**ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA
KANTONA SARAJEVO**

**Informacija o investicijama
na području Kantona Sarajevo za 2013. godinu**

Direktor:

Hamdija Efendić, dipl.ing.arh.

Sarajevo, Januar/siječanj 2015. godina

ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA SARAJEVO
www.zavodzpr-sa.ba

Direktor:
Hamdija Efendić, dipl.ing.arh.

Koordinacija i obrada:
SEKTOR ZA PLANIRANJE DRUŠTVENO-EKONOMSKOG RAZVOJA
e-mail: ecc_sektor@zavodzpr-sa.ba

Pomoćnik direktora za planiranje društveno ekonomskog razvoja:
mr.sc. Maida Fetahagić

Šef službe za upravljanje i koordinaciju sredstava razvoja KS:
Ljiljana Misirača, dipl.ecc.

Šef službe za istraživanje i razvoj:
Gordana Memišević, dipl.ecc.

Priprema i obrada:
Ermina Ćatić, dipl. ecc.
Edin Trgo, IT
Nihada Smajić, ekonomski tehničar

Sadržaj

Uvodne napomene	4
I Isplate za investicije na području Kantona Sarajevo	5
1. Isplate za investicije po osnovnim izvorima finansiranja.....	5
2. Isplate za investicije prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.	8
II Ostvarene investicije na području Kantona Sarajevo	12
1. Ostvarene investicije po tehničkoj strukturi	12
2. Ostvarene investicije prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.	14
Rezime	19
Izvori:	20

Lista tabela

Tabela 1. Isplate za investicije po osnovnim izvorima finansiranja Kantona Sarajevo	5
Tabela 2. Isplate za investicije po osnovnim izvorima finansiranja FBiH	5
Tabela 3. Struktura isplata za investicije po osnovnim izvorima finansiranja Kantona Sarajevo i FbiH	7
Tabela 4. Struktura isplata za investicije Kantona Sarajevo i Federacije BiH u 2013. po KD	8
Tabela 5. Isplate za investicije Kantona Sarajevo u 2013.god.	9
Tabela 6. Strukta isplata za investicije Kantona Sarajevo u 2013. prema djelatnostima.....	10
Tabela 7. Struktura isplata za investicije prema izvorima i djelatnostima u 2013. godini	11
Tabela 8. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi Kantona Sarajevo	12
Tabela 9. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi Federacije BiH	13
Tabela 10. Struktura ostvarenih investicija po tehničkoj strukturi Kantona Sarajevo i FBiH	13
Tabela 11. Struktura ostvarenih investicija Kantona Sarajevo i Federacije BiH u 2013. godini po djelatnostima	15
Tabela 12. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva KS u 2013.god. po tehničkoj strukturi i djelatnostima	16
Tabela 13. Struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva Kantona Sarajevo prema djelatnostima u 2013.god	16
Tabela 14. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva Kantona Sarajevo prema tehničkoj strukturi u 2013.god.	18

Lista grafova

Graf 1. Indeksi isplata za investicije 2013/2012.....	6
Graf 2. Učešće isplata za investicije KS u FBiH	6
Graf 4. Struktura ukupnih isplata za investicije po djelatnostima investitora u 2013 .(%).	10
Graf 5. Indeksi ostvarenih investicija 2013/2012.po tehničkoj strukturi.....	13
Graf 6. Učešće ostvarenih investicija KS u FBiH	14
Graf 7. Struktura ukupno ostvarenih investicija prema namjeni ulaganja u 2013.(%).....	17
Graf 8. Tehnička struktura ostvarenih investicija u 2013. (%).....	17

Šifarnik Klasifikacije djelatnosti BiH 2010.

- A Poljoprivreda, lov i šumarstvo
- B Vađenje ruda i kamena
- C Preradivačka industrija
- D Prizvodnja i snabdijevanje energijom
- E Snabdijevanje vodom
- F Građevinarstvo
- G Trgovina na veliko i malo
- H Prijevoz i skladištenje
- I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo
- J Informacije i komunikacije
- K Finansijske djelatnosti i osiguranje
- L Poslovanje nekretninama
- M Stručne,naučne tehničke djelatnosti
- N Administrativne i službene djelatnosti
- O Javna uprava i odbrana
- P Obrazovanje
- Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite
- R Umjetnost, zabava i rekreacija
- S Ostale uslužne djelatnosti
- 00 Neraspoređeno po djelatnostima
- Poljoprivredna gazdinstva

Uvodne napomene

U Informaciji o investicijama na području Kantona Sarajevo za 2013. daje se osvrt na isplate za investicije i ostvarene investicije u Kantonu Sarajevo.

Informacija se, pored uvoda i rezimea, sastoji od dva dijela.

U prvom dijelu daju se podaci o isplatama za investicije prema izvorima finansiranja za 2013. i za prethodnu godinu, i to za Kanton Sarajevo i za Federaciju BiH. U ovom dijelu data je i struktura ispalta za investicije prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.

U drugom dijelu daju se ostvarene investicije u nova stalna sredstva za 2013. godinu, tehnička struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva u 2013. godini i ostvarene investicije prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.

Kod obrade ukupno ostvarenih investicija u 2013. godini po tehničkoj strukturi podaci, na nivou Kantona Sarajevo i Federaciji BiH data je komparacija sa prethodnom godinom.

Informacija je urađena na bazi Statističkog biltena br. 193, Investicije u stalna sredstva u Federaciji Bosne i Hercegovine za 2013. godinu, Federalnog zavoda za statistiku, koji je objavljen u decembru 2014. godine.

Federalni zavod za statistiku u ovom biltenu publikuje konačne podatke o investicijama u stalna sredstva za 2013. godinu prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010, koja je usklađena sa evropskom klasifikacijom NACE.

I Isplate za investicije na području Kantona Sarajevo

1. Isplate za investicije po osnovnim izvorima finansiranja

U toku 2013. godine vrijednost isplata za investicije, odnosno novčana ulaganja u stalna sredstva na području Kantona Sarajevo iznose 1.143,8 miliona KM, te je za 1.708 miliona KM veće u odnosu na 2012. godinu.

U strukturi izvora finansiranja, u odnosu na 2012. godinu bilježi se povećanje isplata iz sopstvenih sredstava i udruženih sredstava, a iz svih ostalih uočava se smanjenje u odnosu na prošlu godinu.

Tabela 1. Isplate za investicije po osnovnim izvorima finansiranja Kantona Sarajevo 000 KM

Godina	Ukupno	Iz sopstvenih sredstava	Iz udruženih sredstava	Iskorišteni finansijski krediti	Finansijski lizing	Iz sredstava fondova i budžeta	Iz ostalih izvora
2013.	1.143.885	769.308	54.955	205.562	29.632	9.689	74.738
2012.	1.142.177	679.394	29.683	268.668	39.076	49.668	75.687
Index 13/12.	100.1	113.2	185.1	76.5	75.8	19.5	98.7

Na području Federacije BiH vrijednost isplata za investicije u 2013. godini iznose 3.097,5 miliona KM što je više za 8,8% u odnosu na 2012. godinu.

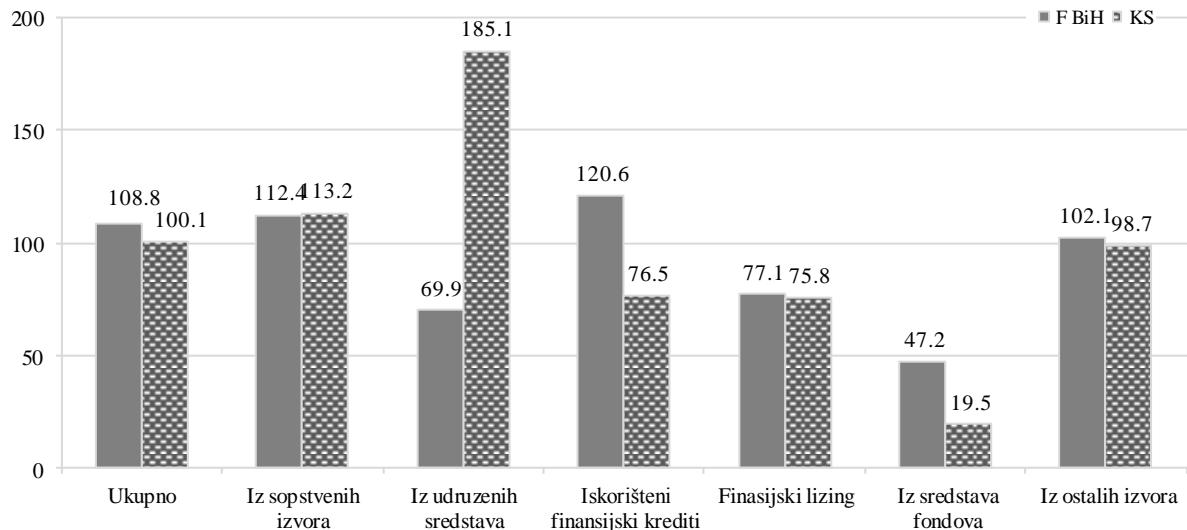
U strukturi izvora finansiranja, u odnosu na 2012. godinu bilježi se povećanje isplate sopstvenih sredstava, finansijskih kredita i ostalih izvora, dok se iz sredstava fondova i budžeta, udruženih sredstava i finansijski lizing uočava smanjenje u odnosu na prošlu godinu.

Tabela 2. Isplate za investicije po osnovnim izvorima finansiranja FBiH 000 KM

Godina	Ukupno	Iz sopstvenih sredstava	Iz udruženih sredstava	Iskorišteni finansijski krediti	Finansijski lizing	Iz sredstava fondova i budžeta	Iz ostalih izvora
2013.	3.097.552	1.906.065	96.627	830.792	84.705	34.012	145.351
2012.	2.846.956	1.695.459	138.259	688.969	109.903	71.998	142.367
Index 13/12	108.8	112.4	69.9	120.6	77.1	47.2	102.1

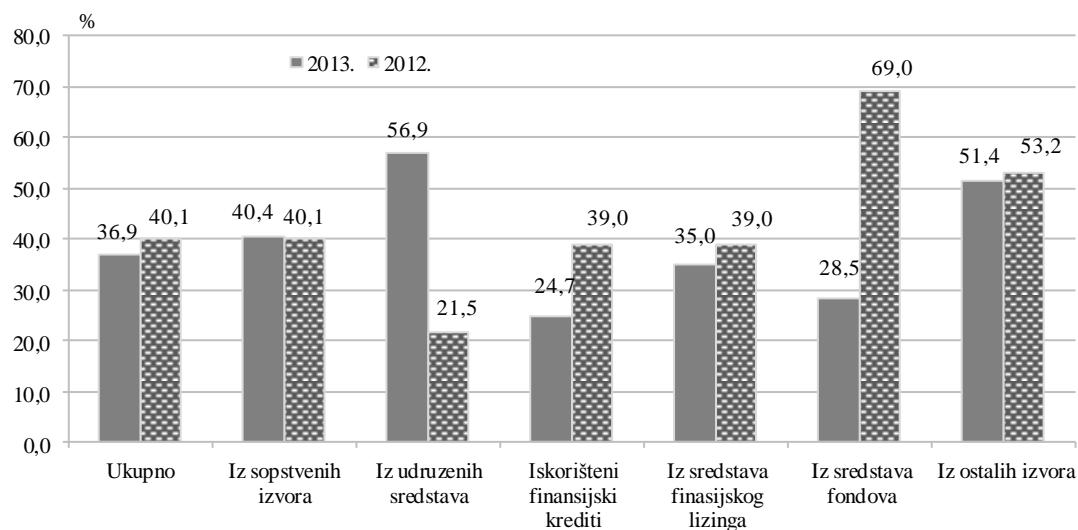
U cjelini gledano, ukupne isplate za investicije na području Kantona Sarajevo povećane su za 0,1% a na području Federacije BiH uočava se povećanje od 8,8% (Graf 1.).

Graf 1. Indeksi isplata za investicije 2013/2012

U 2013. godini došlo je i do izmjena u učešću ukupnih isplata za investicije Kantona Sarajevo u isplatama Federacije BiH, kao i u pojedinim izvorima. Učešće ukupnih isplata Kantona se smanjilo sa 40,1% u 2012. godini na 36,9% u 2013. godini ili za 3,2 indeksna poena. U strukturi pojedinih izvora povećalo se učešće udruženih sredstava i sopstvenih sredstava a u svim ostalim izvorima sredstava, došlo je do smanjenja učešća u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu. (Graf 2.)

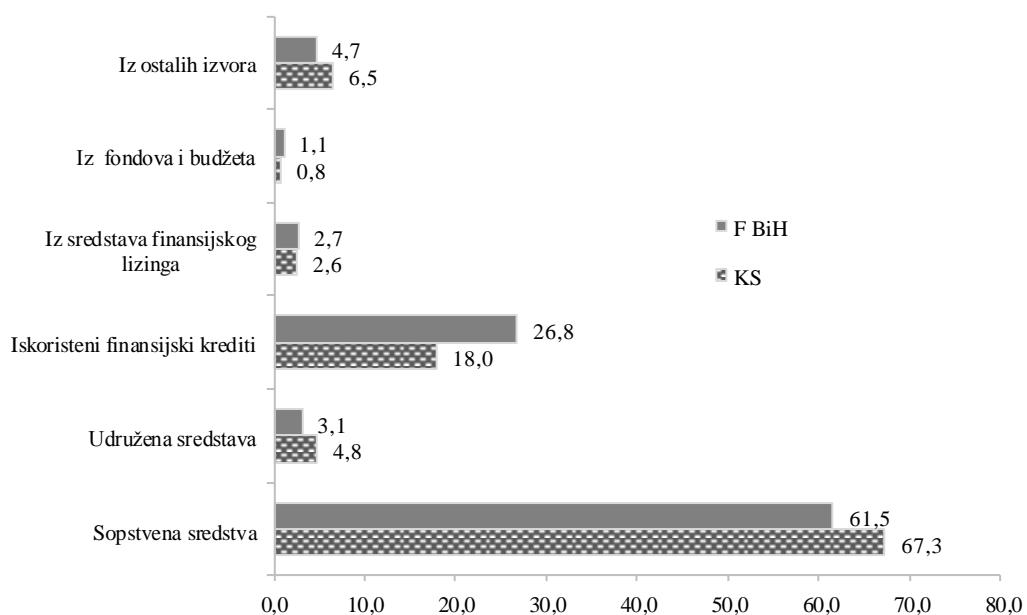
Graf 2. Učešće isplata za investicije KS u FBiH

Tabela 3. Struktura isplata za investicije po osnovnim izvorima finansiranja Kantona Sarajevo i F BiH u %

Isplate za investicije	2013.			2012.		
	Učešće KS u FBiH %	Kanton Sarajevo	Federacija BiH	Učešće KS u FBiH %	Kanton Sarajevo	Federacija BiH
Ukupno	36,9	100,0	100,0	40,1	100,0	100,0
Iz sopstvenih izvora	40,4	67,3	61,5	40,1	59,5	59,6
Iz udruženih sredstava	56,9	4,8	3,1	21,5	2,6	4,9
Iskorišteni finansijski krediti	24,7	18,0	26,8	39,0	23,5	24,2
Iz sredstava finansijskog lizinga	35,0	2,6	2,7	39,0	3,4	3,9
Iz sredstava fondova	28,5	0,8	1,1	69,0	4,3	2,5
Iz ostalih izvora	51,4	6,5	4,7	53,2	6,6	5,0

U 2013. godini u strukturi izvora finansiranja za investicije dominiraju isplate sopstvenih sredstava, (amortizacija i sredstva za proširenje materijalne osnove rada) sa učešćem od 67,3% na području Kantona Sarajevo, a sa 61,5% na području Federacije BiH. Sredstva iz iskorištenih finansijskih kredita učestvuju sa 18,0% na području Kantona Sarajevo, a na području Federacije sa 26,8%. (Graf 3.).

Graf 3. Struktura isplata ukupnih investicija prema izvorima sredstava KS i F BiH u 2013 (%)

2. Isplate za investicije prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.

Posmatrana struktura isplata za investicije prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010. ukazuje da se u 2013. godini 59,1% ukupnih isplata na području Kantona odnose na četiri područja djelatnosti: trgovina na veliko i malo (18,8%), informacije i komunikacije (17,5%), proizvodnja i snabdijevanje energijom (14,9%) i prerađivačka industrija (7,9%).

Na nivou Federacije BiH ova struktura ukazuje da se 58,3% ukupnih isplata odnosi na četiri područja djelatnosti: trgovina na veliko i malo (16,9%), prerađivačka industrija (16,8%), stručne, naučne i tehničke djelatnosti (16,4%) i informacije i komunikacije (8,2%).

Sa stanovišta učešća isplata za investicije Kantona Sarajevo u isplatama iz Federacije BiH uočava se učešće u oblasti informacije i komunikacije (78,7%), oblasti uslužne djelatnosti (73,7%) u oblasti proizvodnja i snabdijevanje energijom (73,7%) i finansijske djelatnosti i osiguranje (73,7%).

Ukupno učešće isplata za investicije Kantona Sarajevo u Federaciji BiH smanjeno je sa 40,1% u 2012. godini na 36,9% u 2013. godini.

Tabela 4. Struktura isplata za investicije Kantona Sarajevo i Federacije BiH u 2013. po KD

Područje djelatnosti	000 KM		u %		
	Kanton Sarajevo	Federacija BiH	Kanton Sarajevo	Federacija BiH	Učešće KS u FBiH
Pravna lica/osobe (Ukupno)	1.139.722	3.047.231	99,6	98,4	37,4
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	4.150	30.931	0,4	1,0	13,4
B Vađenje ruda i kamena	1.809	101.051	0,2	3,3	1,8
C Prerađivačka industrija	89.971	520.431	7,9	16,8	17,3
D Proizvodnja i snabdijevanje energijom	170.959	231.896	14,9	7,5	73,7
E Snabdijevanje vodom	16.198	39.214	1,4	1,3	41,3
F Građevinarstvo	40.036	158.759	3,5	5,1	25,2
G Trgovina na veliko i malo	214.653	523.729	18,8	16,9	41,0
H Prijevoz i skladištenje	64.963	150.015	5,7	4,8	43,3
I Hoteljerstvo i ugostiteljstvo	41.011	67.075	3,6	2,2	61,1
J Informacije i komunikacije	200.087	254.106	17,5	8,2	78,7
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	51.866	70.396	4,5	2,3	73,7
L Poslovanje nekretninama	45.128	70.675	3,9	2,3	63,9
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	65.445	506.945	5,7	16,4	12,9
N Administrativne i uslužne djelatnosti	14.479	22.255	1,3	0,7	65,1
O Javna uprava i odbrana	58.709	178.663	5,1	5,8	32,9
P Obrazovanje	39.050	54.512	3,4	1,8	71,6
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	10.261	42.132	0,9	1,4	24,4
R Umjetnost, zabava i rekreacija	2.984	13.651	0,3	0,4	21,9
S Ostale uslužne djelatnosti	7.964	10.796	0,7	0,3	73,8
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD					
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	4.163	50.321	0,4	1,6	8,3
Ukupno	1.143.886	3.097.553	100,0	100,0	36,9

Poljoprivredna gazdinstva u ukupnim isplatama za investicije u Federaciji BiH učestvuju sa 1,6%, a njihovo učešće u ukupnim investicijama Kantona Sarajevo je 0,4%.

Analiza novčanih ulaganja u stalna sredstva prema djelatnostima investitora Kantona Sarajevo ukazuje na sljedeće:

- U 59,1% ukupnih isplata finansirali su investitori iz četiri djelatnosti: trgovina na veliko i malo (18,8%), informacije i komunikacije (17,5%), proizvodnja i snabdijevanje energijom (14,9%) i prerađivačka industrija (7,9%), (Graf 4.);
- U ukupnim sopstvenim izvorima finansiranja najznačajniji su investitori iz djelatnosti informacije i komunikacije (22,1%), trgovine na veliko i malo (17,5%), proizvodnja i snabdijevanje energijom (17,3%) i prerađivačka industrija (9,8%) itd;
- U ukupnim isplatama iz udruženih sredstava najznačajni su investitori djelatnosti trgovina na veliko i malo (68,8%), poslovanje nekretninama (11,3%) i stručne, naučne i tehničke djelatnosti (7,7%) itd;
- U ukupnim isplatama iz finansijskih kredita najznačajni su investitori iz djelatnosti proizvodnja i snabdijevanje energijom (17,1%), prijevoz i skladištenje (15,2%), stručne, naučne i tehničke djelatnosti (14,9%) i trgovine na veliko i malo (14,3%), itd;
- U ukupnim isplatama iz finansijskog lizinga najznačajniji su investitori iz djelatnosti prijevoz i skladištenje (33,9%), trgovine na veliko i malo (31,5%) i administrativne i uslužne djelatnosti (13,1%) itd;
- U ukupnim isplatama iz fondova i budžeta najznačajniji su investitori iz djelatnosti stručne, naučne i tehničke djelatnosti (43,5%) zdravstvena i socijalna zaštita (19,3%), snabdijevanje vodom (17,2%) itd;
- U ukupnim isplatama iz ostalih izvora najznačajniji su investitori iz djelatnosti informacije i komunikacije (38,8%), javna uprava i odbrana (19,9%) i snabdijevanje vodom (11,2%) itd. (Tabela 6).

Tabela 5. Isplate za investicije Kantona Sarajevo u 2013.god.

u 000 KM

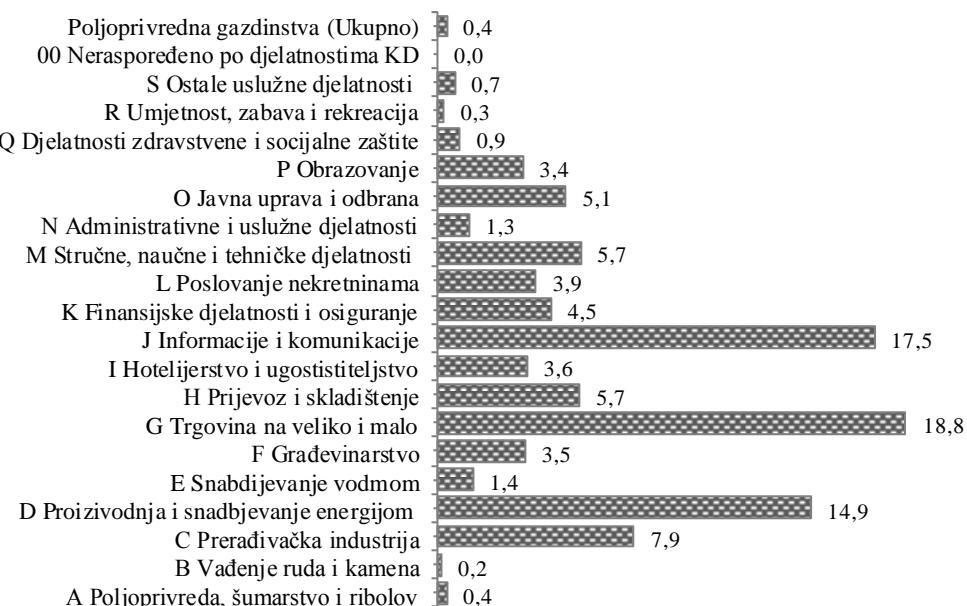
Djelatnost investitora	Izvori sredstava						Ostali izvori	Ukupno
	Sopstvena sredstva	Udružena sredstva	Iskorišteni finansijski krediti	Finansijski lizing	Iz fondova i budžeta			
Pravna lica/osobe (Ukupno)	767.232	54.955	203.540	29.632	9.689	74.673	1.139.721	
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	654	582	2.867		47			4.150
B Vodenje ruda i kamena	1.358		70			381		1.809
C Prerađivačka industrija	75.433	180	8.217	813	35	5.293		89.971
D Proizvodnja i snabdijevanje energijom	133.451	234	35.062			2.212		170.959
E Snabdijevanje vodom	2.739		2.758	649	1.668	8.383		16.197
F Građevinarstvo	26.756	1.105	9.238	2.927		9		40.035
G Trgovina na veliko i malo	135.011	37.833	29.373	9.332	146	2.959		214.654
H Prijevoz i skladištenje	22.873		31.287	10.055	86	661		64.962
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	25.825	120	14.706		201	158		41.010
J Informacije i komunikacije	169.979	38	492	584	30	28.964		200.087
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	49.693		2.047	126				51.866
L Poslovanje nekretninama	13.105	6.215	24.573			1.235		45.128
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	24.132	4.236	30.722	1.055	4.214	1.087		65.446
N Administrativne i uslužne djelatnosti	6.234	2.052	785	3.874	183	1.351		14.479
O Javna uprava i odbrana	42.340		630	47	804	14.889		58.710
P Obrazovanje	26.490	25	9.582		201	2.751		39.049
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	4.452	2.318	277		1.870	1.344		10.261
R Umjetnost, zabava i rekreacija	2.442	16	205	48	171	102		2.984
S Ostale uslužne djelatnosti	4.264		648	122	34	2.895		7.963
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD								
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	2.076		2.022			65		4.163
Ukupno	769.307	54.954	205.561	29.632	9.690	74.739		1.143.883

Tabela 6. Struktura isplata za investicije Kantona Sarajevo u 2013. prema djelatnostima

u %

Djelatnost investitora	Izvori sredstava						Ukupno
	Sopstvena sredstva	Udružena sredstva	Iskorišteni finansijski krediti	Finansijski lizing	Iz fondova i budžeta	Ostali izvori	
Pravna lica/osobe (Ukupno)	99,7	100,0	99,0	100,0	100,0	99,9	99,6
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	0,1	1,1	1,4	0,0	0,5	0,0	0,4
B Vađenje ruda i kamena	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,2
C Prerađivačka industrija	9,8	0,3	4,0	2,7	0,4	7,1	7,9
D Proizvodnja i snadbjevanje energijom	17,3	0,4	17,1	0,0	0,0	3,0	14,9
E Snabdijevanje vodom	0,4	0,0	1,3	2,2	17,2	11,2	1,4
F Građevinarstvo	3,5	2,0	4,5	9,9	0,0	0,0	3,5
G Trgovina na veliko i malo	17,5	68,8	14,3	31,5	1,5	4,0	18,8
H Prijevoz i skladištenje	3,0	0,0	15,2	33,9	0,9	0,9	5,7
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	3,4	0,2	7,2	0,0	2,1	0,2	3,6
J Informacije i komunikacije	22,1	0,1	0,2	2,0	0,3	38,8	17,5
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	6,5	0,0	1,0	0,4	0,0	0,0	4,5
L Poslovanje nekretninama	1,7	11,3	12,0	0,0	0,0	1,7	3,9
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	3,1	7,7	14,9	3,6	43,5	1,5	5,7
N Administrativne i uslužne djelatnosti	0,8	3,7	0,4	13,1	1,9	1,8	1,3
O Javna uprava i odbrana	5,5	0,0	0,3	0,2	8,3	19,9	5,1
P Obrazovanje	3,4	0,0	4,7	0,0	2,1	3,7	3,4
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	0,6	4,2	0,1	0,0	19,3	1,8	0,9
R Umjetnost, zabava i rekreacija	0,3	0,0	0,1	0,2	1,8	0,1	0,3
S Ostale uslužne djelatnosti	0,6	0,0	0,3	0,4	0,4	3,9	0,7
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	0,3	0,0	1,0	0,0	0,0	0,1	0,4
Ukupno	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Graf 4. Struktura ukupnih isplata za investicije po djelatnostima investitora u 2013 .(%)

Struktura isplata za investicije prema izvorima finaniranja i djelatnosti, koja je data u Tabeli 7. upućuje na sljedeće:

- isplate iz sopstvenih sredstava, dakle sredstva amortizacije i sredstava za proširenje materijalne osnove rada, učestvuju sa 67,3% u ukupnim isplatama;
- kod investitora iz područja finansijske djelatnosti i osiguranja 95,8%, informacije i komunikacije 85,0%, prerađivačka industrija 83,8%, i umjetnost, zabava i rekreacija 81,8% itd. dominiraju isplate iz sopstvenih sredstava;
- isplate iz udruženih sredstava imaju značajno učešće u djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite 22,6% itd;
- isplate iz iskorištenih finansijskih kredita imaju značajno učešće u oblasti: poslovanje nekretninama 54,5%, prijevoz i skladištenje 48,2% i stručne, naučne i tehničke djelatnosti 46,9%, itd;
- isplate iz fondova i budžeta imaju značajno učešće u ukupnim isplatama investitora u oblasti zdravstvene i socijalne zaštite 18,2%, itd;
- isplate iz ostalih izvora finansiranja imaju značajno učešće u ukupnim isplatama investitora u oblasti snabdijevanje vodom (51,8%) i ostale uslužne djelatnosti (36,4%), itd.

Tabela 7. Struktura isplata za investicije prema izvorima i djelatnostima u 2013. godini

u %

Djelatnost investitora	Izvori sredstava						Ukupno
	Sopstvena sredstva	Udružena sredstva	Iskorišteni finansijski krediti	Finansijski lizing	Iz fondova i budžeta	Ostali izvori	
Pravna lica/osobe (Ukupno)	67,3	4,8	18,0	2,6	0,8	6,5	100,0
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	15,8	14,0	69,1	0,0	1,1	0,0	100,0
B Vađenje ruda i kamena	75,1	0,0	3,9	0,0	0,0	21,1	100,0
C Preradivačka industrija	83,8	0,2	9,1	0,9	0,0	5,9	100,0
D Proizvodnja i snabdijevanje energijom	78,1	0,1	20,5	0,0	0,0	1,3	100,0
E Snabdijevanje vodmom	16,9	0,0	17,0	4,0	10,3	51,8	100,0
F Građevinarstvo	66,8	2,8	23,1	7,3	0,0	0,0	100,0
G Trgovina na veliko i malo	62,9	17,6	13,7	4,3	0,1	1,4	100,0
H Prijevoz i skladištenje	35,2	0,0	48,2	15,5	0,1	1,0	100,0
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	63,0	0,3	35,9	0,0	0,5	0,4	100,0
J Informacije i komunikacije	85,0	0,0	0,2	0,3	0,0	14,5	100,0
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	95,8	0,0	3,9	0,2	0,0	0,0	100,0
L Poslovanje nekretninama	29,0	13,8	54,5	0,0	0,0	2,7	100,0
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	36,9	6,5	46,9	1,6	6,4	1,7	100,0
N Administrativne i uslužne djelatnosti	43,1	14,2	5,4	26,8	1,3	9,3	100,0
O Javna uprava i odbrana	72,1	0,0	1,1	0,1	1,4	25,4	100,0
P Obrazovanje	67,8	0,1	24,5	0,0	0,5	7,0	100,0
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	43,4	22,6	2,7	0,0	18,2	13,1	100,0
R Umjetnost, zabava i rekreacija	81,8	0,5	6,9	1,6	5,7	3,4	100,0
S Ostale uslužne djelatnosti	53,5	0,0	8,1	1,5	0,4	36,4	100,0
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD							
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	49,9	0,0	48,6	0,0	0,0	1,6	100,0
Ukupno	67,3	4,8	18,0	2,6	0,8	6,5	100,0

II Ostvarene investicije na području Kantona Sarajevo

1. Ostvarene investicije po tehničkoj strukturi

Podaci o ostvarenim investicijama iskazuju se kao ukupno ostvarene investicije i ostvarene investicije u nova stalna sredstva.

Ostvarene investicije prikupljene su i obrađene putem obrasca INV-01 za 2013. godinu.

Ostvarene investicije predstavljaju vrijednost fizički realizovane izgradnje, izrade ili nabavke novih i polovnih/rabljenih stalnih sredstava tokom godine bez obzira na to jesu li završene i je li izvršena njihova isplata.

Ostvarene investicije u nova stalna sredstva odnose se na onaj dio stalnih sredstava koji je nabavljen neposredno od izvođača građevinskih radova, odnosno proizvođača opreme ili proizveden u vlastitoj režiji, odnosno ona investicijska dobra koja još nisu bila predmet kupoprodaje između neposrednih korisnika tih dobara. Ovdje se uključuje i polovna/rabljena oprema nabavljena u inostranstvu budući da izravno utiče na porast nacionalnog bogatstva u zemlji. Ostala polovna sredstva nisu uključena u ostvarene investicije u nova sredstva. U nabavku novih stalnih sredstava svrstavaju se i investicije u veća poboljšanja postojećih stalnih sredstava.

U skladu sa metodologijom stalna sredstva grupisana su u dvije osnovne grupe: materijalna stalna sredstva i nematerijalna stalna sredstva. U ostvarene investicije u nova stalna sredstva uključeni su troškovi prijenosa vlasništva zemljišta.

Ostvarene investicije u nova stalna sredstva u 2013. godini na području Kantona Sarajevo iznose 1.029.1 miliona KM, što je povećanje za 30,0% u odnosu na 2012 godinu.

Tehnička struktura ostvarenih investicija ukazuje da je do smanjenja došlo u svim kategorijama, osim u kategoriji građevinski radovi gdje je zabilježeno povećanje 80,5% i ostala materijalna sredstva gdje je zabilježeno povećanje od 44,1% a strojevi i oprema manji su za 2,4%.

Tabela 8. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi Kantona Sarajevo u 000 KM

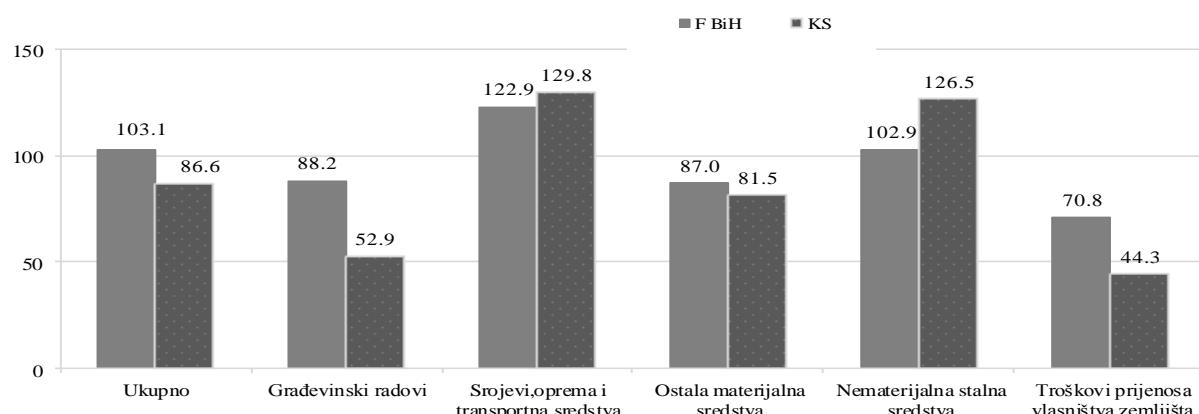
Godina	Ukupno	Materijalna stalna sredstva			Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta
		Građevinski radovi	Srojevi,oprema i transportna sredstva	Ostala materijalna sredstva		
2013.	1.029.177	592.024	382.594	4.424	49.731	404
2012.	791.908	327.905	391.977	3.070	67.386	1.570
Index 13/12	130.0	180.5	97.6	144.1	73.8	25.7

Na području Federacije BiH vrijednost ostvarenih investicija u nova stalna sredstva u 2013. godini iznosi 2.812,3 miliona KM, što je povećanje za 7,4% u odnosu na 2012. godinu.

Tehnička struktura ostvarenih investicija ukazuje da je do povećanja došlo u kategoriji, građevinski radovi gdje je zabilježeno povećanje 25,8%, dok se kod svih drugih kategorija uočava smanjenje strojevi, oprema i transportna sredstva 7,1%, ostala materijalna sredstva 1,5%, nematerijalna sredstva 27,9% i troškovi prijenosa vlasništva zemljišta 30,0%.

Tabela 9. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi Federacije BiH u 000 KM

Godina	Ukupno	Materijalna stalna sredstva			Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta
		Građevinski radovi	Srojevi,oprema i transportna sredstva	Ostala materijalna sredstva		
2013.	2.812.389	1.536.688	1.154.225	36.079	83.224	2.173
2012.	2.618.829	1.221.310	1.242.354	36.629	115.432	3.104
Index 13/12	107.4	125.8	92.9	98.5	72.1	70.0

Graf 5. Indeksi ostvarenih investicija 2013/2012.po tehničkoj strukturi

Učešće ukupno ostvarenih investicija u nova stalna sredstva Kantona Sarajevo u Federaciji iznosi 33,4% u 2013. godini. Ostvarene investicije u građevinske radeve i opremu na području Kantona Sarajevo učestvuju sa 35,9%, odnosno 29,2% u ukupnim ostvarenim investicijama u Federaciji BiH. U strukturi ostvarenih investicija najveće učešće imaju troškovi nematerijalnih stalnih sredstava 59,6%, značajno učešće imaju troškovi prijenosa vlasništva zemljišta sa 18,6%, a najmanje ostala materijalna stalna sredstva 11,8%.

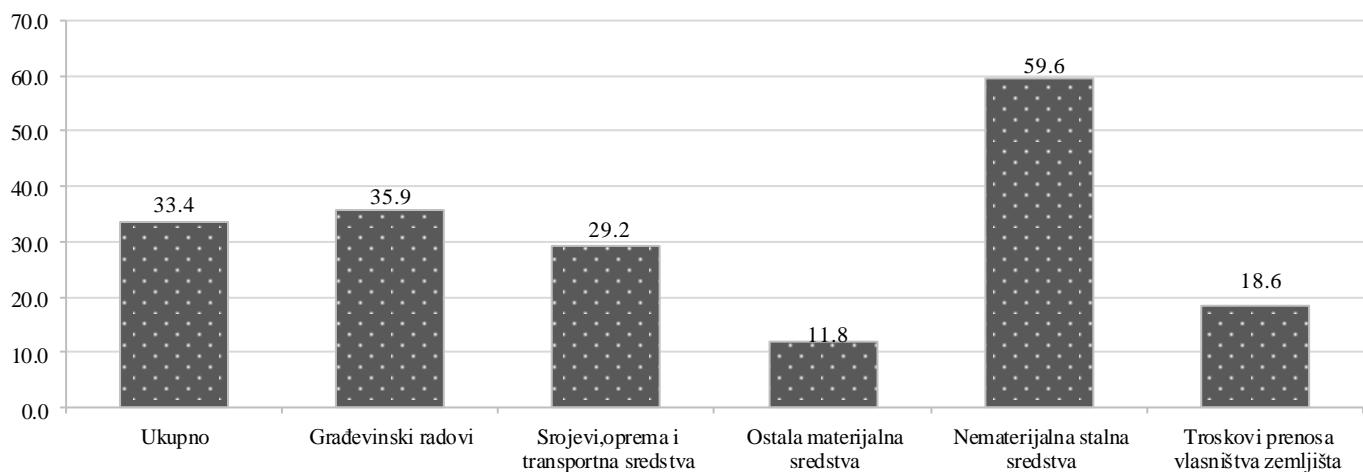
U 2013. godini ostvarene investicije u građevinske radeve učestvuju sa 57,5% u ukupno ostvarenim investicijama na području Kantona Sarajevo, a na području Federacije BiH sa 53,5%. Učešće ostvarenih investicija u opremu je 37,2% u ukupnim investicijama na području Kantona Sarajevo, a 42,5% na području Federacije BiH.

Tabela 10. Struktura ostvarenih investicija po tehničkoj strukturi Kantona Sarajevo i FBiH

Ostvarene investicije	2013.			2012.		
	Učešće KS u FBiH %	Kanton Sarajevo	Federacija BiH	Učešće KS u FBiH %	Kanton Sarajevo	Federacija BiH
Ukupno	33,4	100,0	100,0	30,2	100,0	100,0
Gradjevinski radovi	35,9	57,5	53,5	26,8	41,4	46,6
Srojevi,oprema i transportna sredstva	29,2	37,2	42,5	31,6	49,5	47,4
Ostala materijalna sredstva	11,8	0,4	1,2	8,4	0,4	1,4
Nematerijalna stalna sredstva	59,6	4,8	2,7	58,4	8,5	4,4
Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta	18,6	0,0	0,1	50,6	0,2	0,1

%

Graf 6. Učešće ostvarenih investicija KS u FBiH

2. Ostvarene investicije prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.

Sa stanovišta namjene ulaganja, na području Kantona Sarajevo, u 2013. godini 54,0% ukupno ostvarenih investicija uloženo je u slijedeća područja djelatnosti: građevinarstvo (25,3%), informacije i komunikacije (14,5%) trgovina na veliko i malo (14,2%).

Na području Federacije BiH u 2013. godini je 54,8% ukupno ostvarenih investicija realizovano u oblasti građevinarstva (24,1%) prerađivačka industrija (16,9%), trgovina na veliko i malo (13,8%).

U 2013. godini značajno je učešće Kantona Sarajevo u Federaciji BiH u skoro svim djelatnostima. Najveće učešće zauzimaju finansijske djelatnosti i osiguranje (74,6%), poslovanje nekretninama (69,2%), obrazovanje (67,9%), ostale uslužne djelatnosti (67,8%), javna uprava i odbrana (63,7%), a najmanje učešće je zauzima oblast vađenje ruda i kamena (1,1%) itd.

Tabela 11. Struktura ostvarenih investicija Kantona Sarajevo i Federacije BiH u 2013. godini po djelatnostima

Područje djelatnosti	u 000 KM			u %	
	Kanton Sarajevo	Federacija BiH	Kanton Sarajevo	Federacija BiH	Učešće KS u FBiH
Pravna lica/osobe (Ukupno)	1.025.014	2.762.068	99,6	98,2	37,1
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	3.972	27.533	0,4	1,0	14,4
B Vađenje ruda i kamena	1.070	98.135	0,1	3,5	1,1
C Prerađivačka industrija	81.712	474.010	7,9	16,9	17,2
D Proizvodnja i snabdjevanje energijom	46.520	228.809	4,5	8,1	20,3
E Snabdijevanje vodom	12.860	51.442	1,2	1,8	25,0
F Građevinarstvo	260.439	678.915	25,3	24,1	38,4
G Trgovina na veliko i malo	146.099	387.912	14,2	13,8	37,7
H Prijevoz i skladištenje	47.272	111.791	4,6	4,0	42,3
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	34.629	66.071	3,4	2,3	52,4
J Informacije i komunikacije	149.524	249.681	14,5	8,9	59,9
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	47.073	63.103	4,6	2,2	74,6
L Poslovanje nekretninama	38.345	55.425	3,7	2,0	69,2
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	20.693	33.968	2,0	1,2	60,9
N Administrativne i uslužne djelatnosti	10.472	17.337	1,0	0,6	60,4
O Javna uprava i odbrana	61.409	96.341	6,0	3,4	63,7
P Obrazovanje	41.458	61.023	4,0	2,2	67,9
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	13.212	36.684	1,3	1,3	36,0
R Umjetnost, zabava i rekreacija	2.518	15.428	0,2	0,5	16,3
S Ostale uslužne djelatnosti	5.738	8.462	0,6	0,3	67,8
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD			0,0	0,0	
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	4.163	50.321	0,4	1,8	8,3
Ukupno	1.029.177	2.812.389	100,0	100,0	36,6

Ulaganja u poljoprivredna gazdinstva u ukupno ostvarenim investicijama u 2013. godini imaju učešće na području Federacije BiH od 1,8%, a Kantonu Sarajevo učestvuje sa 0,4%.

Analiza strukture ovih ulaganja ukazuje na sljedeće:

- od ukupno ostvarenih ulaganja u iznosu od 1.029.1 miliona KM, 54% odnosno 556 miliona KM odnosi se na područje djelatnosti: građevinarstvo (25,3%), informacije i komunikacije (14,5%), i trgovina na veliko i malo (14,2%),
- od ukupno ostvarenih investicija u građevinske radove uloženo je 361.7 miliona KM, odnosno 61%, u građevinarstvo (40,6%), trgovinu na veliko i malo (14,2%) i poslovanje nekretninama (6,2%),
- u ukupnim ulaganjima u opremu u iznosu 260.9 miliona KM, preko 68,2%, informacije i komunikacije (28,9%), trgovina na veliko i malo (15,3%) prerađivačka industrija (12,1%) i javna uprava i odbrana (11,9%),
- u ulaganjima u nematerijalna stalna sredstva najviše participiraju ulaganja u oblasti informacije i komunikacije (29,7%), finansijske djelatnosti i osiguranje (21,9%) i javna uprava i odbrana (21,0%).

Tabela 12. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva KS u 2013.god. po tehničkoj strukturi i djelatnostima u 000 KM

Namjena ulaganja	Materijalna stalna sredstva			Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljisti	Ukupno
	Građevinski radovi	Srojevi,oprema i transportna sredstva	Ostala materijalna sredstva			
Pravna lica/osobe (Ukupno)	591.022	381.948	1.908	49.731	404	1.025.013
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	1.031	1.092	1.849			3.972
B Vadenje ruda i kamena	13	1.002		55		1.070
C Preradivačka industrija	33.186	46.416		2.110		81.712
D Proizvodnja i snabdjevanje energijom	31.817	12.554		2.100	48	46.519
E Snabdjevanje vodom	10.783	1.865		212		12.860
F Građevinarstvo	240.469	17.173		2.664	134	260.440
G Trgovina na veliko i malo	84.350	58.468	3	3.253	26	146.100
H Prijevoz i skladištenje	25.030	21.734		482	26	47.272
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	30.095	4.452		82		34.629
J Informacije i komunikacije	24.350	110.409		14.765		149.524
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	11.297	24.900		10.876		47.073
L Poslovanje nekretninama	36.926	1.163		136	120	38.345
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	8.451	10.830	8	1.395	10	20.694
N Administrativne i uslužne djelatnosti	2.902	7.404	30	115	20	10.471
O Javna uprava i odbrana	5.245	45.695	5	10.463		61.408
P Obrazovanje	36.358	4.712		388		41.458
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	4.618	8.445		149		13.212
R Umjetnost, zabava i rekreacija	790	1.424		303		2.517
S Ostale uslužne djelatnosti	3.309	2.211	13	184	20	5.737
OO Neraspoređeno po djelatnostima KD						0
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	1.002	646	2.516			4.164
Ukupno	592.022	382.595	4.424	49.732	404	1.029.177

Tabela 13. Struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva Kantona Sarajevo prema djelatnostima u 2013.god u %

Namjena ulaganja	Materijalna stalna sredstva			Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljista	Ukupno
	Građevinski radovi	Srojevi,oprema i transportna sredstva	Ostala materijalna sredstva			
Pravna lica/osobe (Ukupno)	99,8	99,8	43,1	100,0	100,0	99,6
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	0,2	0,3	41,8	0,0	0,0	0,4
B Vadenje ruda i kamena	0,0	0,3	0,0	0,1	0,0	0,1
C Preradivačka industrija	5,6	12,1	0,0	4,2	0,0	7,9
D Proizvodnja i snabdjevanje energijom	5,4	3,3	0,0	4,2	11,9	4,5
E Snabdjevanje vodom	1,8	0,5	0,0	0,4	0,0	1,2
F Građevinarstvo	40,6	4,5	0,0	5,4	33,2	25,3
G Trgovina na veliko i malo	14,2	15,3	0,1	6,5	6,4	14,2
H Prijevoz i skladištenje	4,2	5,7	0,0	1,0	6,4	4,6
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	5,1	1,2	0,0	0,2	0,0	3,4
J Informacije i komunikacije	4,1	28,9	0,0	29,7	0,0	14,5
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	1,9	6,5	0,0	21,9	0,0	4,6
L Poslovanje nekretninama	6,2	0,3	0,0	0,3	29,7	3,7
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1,4	2,8	0,2	2,8	2,5	2,0
N Administrativne i uslužne djelatnosti	0,5	1,9	0,7	0,2	5,0	1,0
O Javna uprava i odbrana	0,9	11,9	0,1	21,0	0,0	6,0
P Obrazovanje	6,1	1,2	0,0	0,8	0,0	4,0
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	0,8	2,2	0,0	0,3	0,0	1,3
R Umjetnost, zabava i rekreacija	0,1	0,4	0,0	0,6	0,0	0,2
S Ostale uslužne djelatnosti	0,6	0,6	0,3	0,4	5,0	0,6
OO Neraspoređeno po djelatnostima KD	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	0,2	0,2	56,9	0,0	0,0	0,4
Ukupno	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

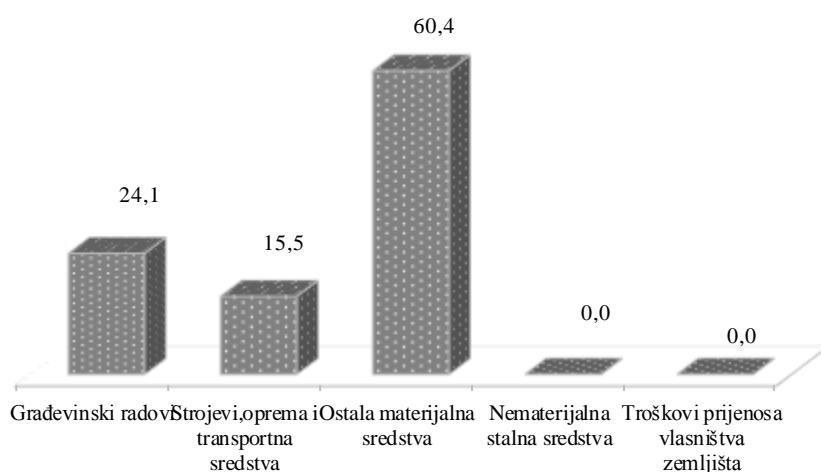
Graf 7. Struktura ukupno ostvarenih investicija prema namjeni ulaganja u 2013.(%)

Ostvarene investicije u nova stalna sredstva prema tehničkoj strukturi i djelatnostima daju se u Tabeli 14. i upućuju na sljedeće:

- od ukupno ostvarenih investicija, na građevinske radove odnosi se 57,5%, a opremu 37,2%;
- najveći dio ulaganja u građevinske radove odnosi se na poslovanje nekretninama (96,3%), građevinarstvo (92,3%), obrazovanje (87,7%), i hotelijerstvo i ugostiteljstvo (86,9%), itd;

Graf 8. Tehnička struktura ostvarenih investicija u 2013. (%)

- ulaganje u opremu je najviše zastupljeno u oblastima vađenje ruda i kamena (93,6%), javna uprava i odbrana (74,4%), informacije i komunikacije (73,8%) i administrativne i uslužne djelatnosti (70,7%), itd;
- u ulaganjima, u nematerijalna stalna sredstva, najviše participiraju oblasti finansijske djelatnosti i osiguranje (23,1%), javna uprava i odbrana (17,0%), umjetnost, zabava i rekreacija (12,0%), itd.

Tabela 14. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva Kantona Sarajevo prema tehničkoj strukturi u 2013.god. u %

Namjena ulaganja	Materijalna stalna sredstva			Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta	Ukupno
	Građevinski radovi	Srojevi,oprema i transportna sredstva	Ostala materijalna sredstva			
Pravna lica-ukupno	57,7	37,3	0,2	4,9	0,0	100,0
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	26,0	27,5	46,6	0,0	0,0	100,0
B Vađenje ruda i kamena	1,2	93,6	0,0	5,1	0,0	100,0
C Preradivačka industrija	40,6	56,8	0,0	2,6	0,0	100,0
D Proizvodnja i snabdjevanje energijom	68,4	27,0	0,0	4,5	0,1	100,0
E Snabdjevanje vodom	83,8	14,5	0,0	1,6	0,0	100,0
F Građevinarstvo	92,3	6,6	0,0	1,0	0,1	100,0
G Trgovina na veliko i malo	57,7	40,0	0,0	2,2	0,0	100,0
H Prijevoz i skladištenje	52,9	46,0	0,0	1,0	0,1	100,0
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	86,9	12,9	0,0	0,2	0,0	100,0
J Informacije i komunikacije	16,3	73,8	0,0	9,9	0,0	100,0
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	24,0	52,9	0,0	23,1	0,0	100,0
L Poslovanje nekretninama	96,3	3,0	0,0	0,4	0,3	100,0
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	40,8	52,3	0,0	6,7	0,0	100,0
N Administrativne i uslužne djelatnosti	27,7	70,7	0,3	1,1	0,2	100,0
O Javna uprava i odbrana	8,5	74,4	0,0	17,0	0,0	100,0
P Obrazovanje	87,7	11,4	0,0	0,9	0,0	100,0
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	35,0	63,9	0,0	1,1	0,0	100,0
R Umjetnost, zabava i rekreacija	31,4	56,6	0,0	12,0	0,0	100,0
S Ostale uslužne djelatnosti	57,7	38,5	0,2	3,2	0,3	100,0
00 Neraspoređeno po djelatnostima KD						
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	24,1	15,5	60,4	0,0	0,0	100,0
Ukupno	57,5	37,2	0,4	4,8	0,0	100,0

Rezime

- U toku 2013. godine isplate investicija na području Kantona Sarajevo iznose 1.143,8 miliona KM, što je 36,9% ukupnih isplata Federacije BiH. U odnosu na 2012. godinu stanje isplata za investicije na području Kantona Sarajevo povećano je za 0,1% a na području Federacije BiH doslo je do povećanja za 8,8%.
- U 2013. godini u strukturi izvora finansiranja dominiraju isplate za investicije iz sopstvenih sredstava (amortizacija i sredstva za proširenje materijalne osnove rada) sa učešćem od 67,3% na području Kantona Sarajevo, a sa 61,5% na području Federacije BiH. Sredstva iz izvora iskorištenih finansijskih kredita učestvuju sa 18,0% na području Kantona Sarajevo, a na području Federacije sa 26,8%.
- Posmatrana struktura isplata za investicije prema Klasifikaciji djelatnosti 2010 ukazuje da se u 2013.godini 59,1% ukupnih isplata na području Kantona odnose na četiri područja djelatnosti: trgovina na veliko i malo (18,8 %) informacije i komunikacije (17,5%) proizvodnja i snabdijevanje energijom (14,9%) i prerađivačka industrija (7,9%). Učešće isplata Kantona Sarajevo u isplatama Federacije BiH iznosi 36,9% i najveće učešće je na području informacije i komunikacije (78,7%) ostale uslužne djelatnosti (73,8%) proizvodnja i snabdijevanje energijom (73,%), finansijske djelatnosti i osiguranje (73,7%), itd.
- Vrijednost efektivno izvršene izgradnje objekata i nabavke opreme i ostalog u 2013. godini na području Kantona Sarajevo iznosi 1.029,1 miliona KM, odnosno preko 33,4% vrijednosti ostvarenih investicija Federacije BiH.
- U ukupnim ostvarenim investicijama u nova stalna sredstva građevinski radovi učestvuju sa 57,5% na području Kantona Sarajevo, a na području Federacije BiH sa 53,5%, oprema učestvuje sa 37,2% na području Kantona Sarajevo, a na području Federacije sa 42,5%.
- Sa stanovišta namjene ulaganja, na području Kantona Sarajevo, u 2013. godini 54,% ukupno ostvarenih investicija uloženo je u sljedeća područja djelatnosti: građevinarstvo (25,3%). informacije i komunikacije (14,5%), i trgovina na veliko i malo (14,2%). U 2013. godini sa stanovišta namjene ukupne ostvarene investicije Kantona Sarajevo učestvuju sa 36,6% u Federaciji BiH, najveće učešće zauzimaju finansijske djelatnosti i osiguranje (74,6%), poslovanje nekretninama (69,2%), obrazovanje (67,9%), ostale uslužne djelatnosti (67,8%), javna uprava i odbrana (63,7%), a najmanje učešće je zauzima oblast vađenje ruda i kamena (1,1%) itd.

Izvori:

- Investicije u stalna sredstva Federaciji Bosne i Hercegovine 2013, Statistički bilten 210. Federalni zavod za statistiku, Sarajevo, decembar 2014. godine.
- Informacija o investicijama na području Kantona Sarajevo u 2012. godini, Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, Sarajevo, januar 2015.